

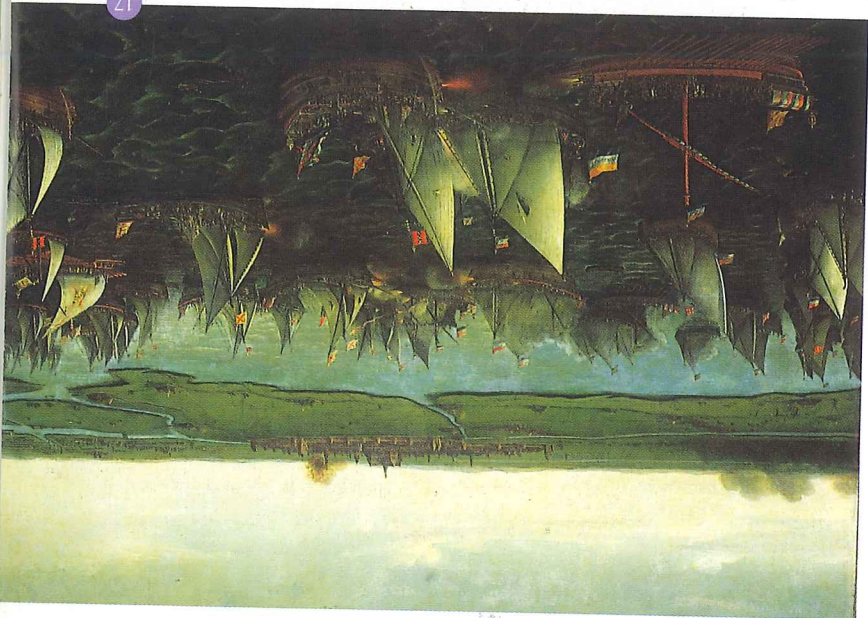
Samenvatting

wb 13

In 's-Hertogenbosch waren de rollen omgekeerd. Spanje was de baas binnen de poorten. Prins Frederik Hendrik had met zijn leger de stad omsingeld. De Spanjaarden staken de dijken door. Maar ze rekenden niet op **Leghwater**. Met zijn molens pompte hij het land droog.

Eindelijk werd in 1648 de vrede gesloten. Dat gebeurde in het plaatsje Munster in Duitsland. Spanje verklaarde dat de Republiek niet langer eigendom van Spanje was. Dat was een nieuw begin voor een nieuw land.

Veel dingen in ons land herinneren aan de 80-jarige oorlog. Het **Wilhelmus** is in die tijd geschreven. Er zijn nog veel schilderijen en standbeelden uit die tijd. Veel straten zijn vernoemd naar belangrijke mensen uit deze oorlog.

Hollandse en Spaanse schepen in gevecht.

Tijdens de hele zestiende eeuw (1500-1600) was het onrustig in de Nederlanden. Tot ver in de volgende eeuw duurde de **80-jarige oorlog** (1568-1648) met Spanje. Philips II regeerde met ijzere hand. Daarbij riep hij de hulp in van de strenge hertog van **Alva**. Alle mensen die niet katholiek wilden zijn, werden vervolgd.

Het was een oorlog met veel geweld. Tijdens de **beeldenstorm** werden veel kostbaarheden uit de katholieke kerken gehaald. De beelden en gebouwen werden vernield. Katholieken en protestanten vóchten met elkaar. Aan beide kanten vielen veel doden.

Prins **Willem van Oranje** wilde graag eenheid in de Nederlanden. Als één volk zouden ze de Spanjaarden kunnen verjagen. De prins deed veel moeite om het land te bevrijden. Hij huurde soldaten. Daarmee probeerde hij steden te veroveren. De Spaanse koning deed hem in de ban. Willem werd in 1584 vermoord. Vier jaar later ontstond de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.

Belangrijke personen in de Republiek waren de stadhouder en de raadspensionaris. Stadhouder **prins Maurits** had de leiding over het leger en de vloot. **Van Oldenbarnevelt** was een bekende raadspensionaris. Zij waren het vaak niet met elkaar eens. Deze ruzie liep uit de hand. Van Oldenbarnevelt werd ter dood gebracht.

Het water speelde een belangrijke rol. Op zee vochten de **watergeuzen**. Over meren en rivieren werden belegerde steden van eten voorzien. Soms lag de vijand om de stad. Dan werden de dijken doorgestoken. Het water heeft veel steden gered.